

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 19. februarja 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 21.

Za in proti gospodarskemu zblizanju nasledstvenih držav z Avstrijo.

Razprave o gospodarsko-carinski skupnosti nasledstvenih držav bivše Avstro-Ogrske monarhije se nadaljujejo. Komaj ponehajo na Dunaju in v Pragi, se oglašajo londonski časopisi, ki dosledno zastopajo stališče svobodne trgovine. Razumljivo je, da jim Avstriji krepko sekundirajo, saj je v njihovem eminentnem interesu, da se jim odpro carinske meje in s tem tržišča, katera potrebuje za potrebe velesile urejena avstrijska industrija, ki se iz raznih razlogov do sedaj še ni preuredila za potrebe sedanje Avstrije, kakor je na seji finančnega odseka Zveze narodov poročal sedanji finančni minister dr. Ahrer. Vsa akcija za ustvaritev gospodarsko-carinske skupnosti dosega še ni prestopila meja časnikarske polemike, dasi se kažejo resna znamenja, da predvsem uradna Anglija taki skupnosti ni nenaklonjena. Kažejo se tudi znamenja, da češka javnost vsaj deloma simpatično pozdravlja takozvano podonavsko federacijo. Avstriji so celo mnenja, da simpatizira s temi stremljenji tudi češki zunanji minister dr. Beneš.

Za presojo stališča češkoslovaških gospodarskih krogov je značilen članek, ki ga je v nedeljski »Neue Freie Presse« priobčil o gospodarskem zblizanju nasledstvenih držav bivši češkoslovaški trgovski minister dr. Hotovec. Po mnenju dr. Hotoveca niso pri sedanjem štadiju veleobratov umestne nikake omejitve svobodne trgovine, ker dejansko ni nikakih političnih, narodnostnih in gospodarskih ovir za gospodarsko zblizanje nasledstvenih držav. Uvideva se, da se srednja Evropa iz lastne inicijative ne bo mogla odločiti za gospodarsko zblizanje in kliče na pomoč Zedinjene države Ameriške, da tako kakor so z orožjem odločile svetovno vojno, odločijo z gospodarsko premočjo in finančnim diktatom tudi sedanjo malenkostno gospodarsko vojno. Nepisani gospodarski zakoni so močnejši nego javno mnenje in še tako krepke vlade. Do sedaj so še vedno zmagali in zmagali bodo tudi v bodočnosti vse človeške iluzije.

Ako pa carinska unija danes še ni mogoča, se ne more najti nikakih ovir za poseben carinski režim pri medsebojnem blagovnem prometu nasledstvenih držav. Po tem režimu naj bi pogojene carinske oprostitve in ugodnosti veljale le za blago iz dotičnih držav, ne pa tudi za blago drugega izvora. Predlaga torej nekake prednostne carine za nasledstvene države, ki bi pa ne veljale za niti ostale države, katerim pristojajo pogodbeni tarifi najvišjih ugodnosti.

Ta predlog poleg drugih je imel brez dvoma pred očmi predsednik zagrebske Trgovske in obrtniške zbornice g. Arko, ko je te dni s stališča interesov gospodarskih krogov v Jugoslaviji izjavil dopisniku »Jug. Lloyd« sledeče: »Ne smatram za umestno, da bi oddal carinsko-politično izjavo, ker se bodo trgovska pogajanja z Avstrijo v doglednem času obnovila. Ako pa to kljub temu storim, moram v splošnem odkloniti predlog na priznanje prednostnih carin Avstriji od strani nasledstvenih držav v obliki, v kakoršni velja na Angleškem napram posameznim dominijem. Priznanje teh ugodnosti bi bilo za gospodarski razvoj nasledstvenih držav škodljivo. Jugoslavija, ki je neposredni sosed Avstrije, bi bila s priznanjem take predprave

najobčutnejše oškodovana. Jugoslovanska povojna industrija tudi že sedaj zadeva ob težko konkurenco avstrijske industrije, pa tudi predvojna naša industrija, osebno lesna, ki se nahaja vsled porasta dinarja v krizi, vsled te konkurence veliko trpi. Ako bi se v splošnem moglo govoriti o takih prednostnih carinah, bi se moralo to nanašati samo na one avstrijske industrijske stroke, katerih mi sploh nimamo, ali je njihova kapaciteta takaka, da ne pokriva potreb domačega tržišča, odnosno ni mogoče predvidevati, da bi jih mogla pokrivati v bodočnosti. Kakor se vidi, taka rešitev avstrijskega problema ni direktno nemogoča, a je vsled silnih ovir zelo malo verjetna, ker morajo ne-le Jugoslavija, ampak tudi druge nasledstvene države napraviti takim privilegijem zavzeti stališče skrajne rezerviranosti. Zamišljeni privilegij bi značil nekak monopol za Avstrijo in bi bil v tej obliki nevzdržljiv, ker se odnosi Avstrije napram nasledstvenim državam komaj morejo primerjati s položajem Anglije napram dominijem. V ostalem mislim, da bi prednostne carine težko mogle zavarovati gospodarski položaj Avstrije. Mogle bi sicer povzročiti, da bi se gospodarske prilike v avstrijski republiki nekoliko izboljšale, a zboljšanje bi ne bilo v nikakem razmerju z žrtvami, katere bi morale v ta namen utrpeti nasledstvene države. Smatram, da je sanacija avstrijske gospodarske situacije v tem smislu povsem neverjetna.

Naši gospodarski krogi oficijelno še niso zavzeli svojega stališča glede gospodarskega zblizanja nasledstvenih držav, pač pa je našlo splošno odobravanje stališče g. dr. Windischerja, ki se je v interesu gospodarskih krogov v Sloveniji v svojih člankih že ponovno izrekel proti vsakim privilegijem Avstrije napram drugim nasledstvenim državam v gospodarsko-carinskem oziru, kolikor niso utemeljeni v trgovskih pogodbah. Opozorjamo v tem oziru samo na članek »V resnih časih«, ki smo ga priobčili v 136. številki dne 15. novembra 1924. V tem članku izvaja g. dr. Windischer med drugim: »Od časa do časa se oglašajo misli o gospodarsko-carinski skupnosti držav na ozemlju razpadle monarhije. Ta ideja ima za našo produkcijo, osebno novo, po prevratu nastalo, nedogleden pomen in pri nas se je malo prelahko sprejelo to idejo, katere uresničenje bi pomenilo neizprosno gospodarski pogin za celo vrsto naših obratov...«

Priznanje prednosti carin je prvi korak za popolno gospodarsko-carinsko skupnost in brez dvoma bi bil že ta korak usodepolen za gospodarske prilike v Sloveniji, kjer smo najbolj eksponirani napram avstrijski gospodarski konkurenci in gospodarski ekspanzivnosti avstrijskih velepodjetij, ki iščejo in tudi imajo skoro največje odjemalce svojih industrijskih izdelkov ravno v naši državi. Zato smo si v svesti, da ravnamo povsem v soglasju z vsemi gospodarskimi krogi Slovenije, ako se v polnem obsegu priključimo izjavi predsednika zagrebske zbornice g. Arka. To stališče se povsem strinja s stališčem g. dr. Windischerja v članku »Razpoloženje za donavsko federacijo«, objavljenem v Narodnogospodarskem vestniku že dne 1. marca 1920, ki kulmi-

nira v sledečih izjavah: »Edino, kar je za nas v razmerju do Avstrije sprejemljivo, je vpostavitve urejenih trgovsko-političnih odnošajev v obli-

ki trgovske pogodbe, sklenjene od države do države, vpoštevajoč obojestranske pravice, komercialne in prometne interese.«

Angleški tisk o italijansko-jugoslovanskih odnošajih.

Angleški list »Daily Express« je objavil senzacionalno vest o resnem sporu med italijansko vlado in angleškim zunanjim ministrom.

Spor, da je nastal vsled strogega protesta italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija pri albanski vladi, ki je baje obljubila važne koncesije družbi Anglo-Persian Oil Company. Ta družba je smatrala Mussolinijevo posredovanje v tej zadevi kot neupravičeno vmešavanje v notranje zadeve Albanije ter se je s svoje strani pritožila pri angleški vladi in ta poslednja, da je naročila svojemu poslaniku v Rimu, da bi se naj radi tega pritožil pri italijanski vladi.

Angleški krogi so k tej zadevi izjavili, da se v tem primeru pač ne more govoriti o resnem sporu med Anglijo in Italijo. Gre le za pogajanja, ki se vršijo med obema vladama in ki se tičejo koncesij Angliji za iskanje petrolejskih vrelcev v majhni coni Albanije, kar pa prav nič ne ogroža italijanskih interesov v tej državi.

Ob tej priliki je gori imenovani angleški list podal sliko zunanje politi-

ke Italije ter se pri tem dotaknil njenih odnošajev napram Jugoslaviji. Tu izraža člankar svoje mnenje, da se je Italija v duhu, če že ne pismeno obvezala, da ne bo ovirala morebitnih bodočih stremljenj Jugoslavije za ekspanzijo. Italija je opustila svoj političen spor z Jugoslavijo, da si s tem zagotovi praktične koristi v trgovini.

Italija se pač zaveda tega, da bi stanje stalne politične napetosti z Jugoslavijo vplivalo usodepolno ne samo na razmere na Reki, ampak tudi v Trstu in v Benetkah.

Ideja mandata v Albaniji da je plod skrajnega italijanskega nacionalnega šovinizma, ki hoče upravičiti posebne pravice in interese z nevarnostjo, da bi znala kaka druga vlast zgraditi na drugem bregu otrsanske ožine grozeče trdnjave ter tako oporekati gospodstvu nad Jadrantom. Radi tega, da se je Italija pokazala za zelo občutljivo za italijanske dogodke in ker ni mogla obvladati te dežele neposredno, se je potrudila, da bi vsaj preprečila nadvlado drugih v njej.

Od deficita do prebitka.

Pod tem naslovom je priobčil italijanski finančni minister de Stefani svoj govor od 20. decembra 1924. Vsebinska je v skrajšani obliki ta-le:

Zaključek gospodarskega leta 1922/23 je izkazal deficit treh milijard in 29 milijonov lir. Gospodarsko leto 1923/24 se je končalo z deficitom 418 milijonov lir, še za 205 milijonov manj, kakor sem bil napovedal v svojem ekspozeju od 13. julija 1924. Prihranili smo 469 milijonov pri rednih in 55 milijonov pri izrednih izdatkih. Leto 1924/25 se tako-le napoveduje: 31. avgusta 1924 je bilo 140 milijonov deficita, 30. septembra 201, 31. oktobra 208, 30. novembra 196 milijonov lir, do konca gospodarskega leta bomo imeli pa že prebitok. V proračun 1925/26 bomo vstavili najbrž že prebitok 178 milijonov, čeprav bomo pri dohodkih opreznosti in bo za izdatke bogato poskrbljeno. Da ohranimo ravnovesje v državnem gospodarstvu, bomo z istim zakonom, ki bo odobril proračun za 1925/26, posameznim upravnim panogam ukazali, da se morajo v svojih izdatkih držati zakonitih mej. Izdatki za javna dela, ki znašajo več kot 25 milijonov, pridejo pred parlament na glasovanje. Vsled vojske naravno zmanjšani tekoči dohodki se v miru naravno razvijajo in množijo. V letu 1921/22 so znašali 79,35% vseh dohodkov, 1922/23 86,89%, 1923/24 pa 87,7%. Dohodki iz direktnih davkov so se v štirih letih 1918—1922 zvišali poprečno za 308 milijonov, v naslednjih dveh letih pa vsako leto za 613 milijonov. Dohodke iz carine smo dali v proračun 1925/26 s 750 milijoni, akoravno so znašali 1921/22 1059 milijonov, 1922/23 1208 milijonov in 1923/24 1159 milijonov. Reparacije so notirale v zadnjem proračunu še s 500 milijoni, sedaj bodo samo še 300 milijonov. Industrijski državni monopoli so dali 1921/22 3003 milijonov, 1922/23 3091, 1923/24 3118 milijonov.

Izrednih izdatkov ne moremo videti naprej. Redni državni izdatki so se na sledeči način nižali: leta 1921/22

so znašali 16 milijard in 17 milijonov, 1922/23 15 milijard in 953 milijonov, 1923/24 15 milijard in 206 milijonov. Za javna dela nameravamo izdati v letu 1925/26 181 milijonov, 1926/27 193, 1927/28 221, 1928/29 184, 1929/30 162 in tako zmeraj manj, tako da bomo morala 1923/34 zadostovati svota 120 milijonov lir.

Glede trgovske bilance bom primerjal samo prvih deset mesecev leta 1924 z istimi meseci leta 1923; tedaj vidimo, da se je samo v tem času zboljšala bilanca za eno milijardo in 164 milijonov. Eksport je znašal januar-oktober 1924 za dve milijardi in 732 milijonov več, kakor v istem času leta 1923, import se je pa dvignil samo za 1 milijardo in 268 milijonov.

V gospodarskem letu 1922/23 smo plačali Braziliji, Kanadi, Švedski in Holandski za 100.920.500 zlatih lir posojila nazaj. V februarju bomo plačali dolarsko posojilo v znesku 31 milijonov 694.069 zlatih lir, ki so v državni zakladnici že pripravljene.

Ne smemo prezreti pomnoženega obtoka bankovcev. Od 1. januarja do 10. decembra 1924 se je pomnožil obtok bankovcev za 1055 milijonov, državne note so se pa v istem času znižale za 508 milijonov. Za popolno sanacijo italijanskih financ sta potrebni dve stvari: prebitok v proračunu in ozdravljenje v denarnem obtoku. Kakor se je prvi pogoj že uresničil, tako bomo s pomočjo odrejenih naredb v najkrajšem času uresničili tudi drugega.

Madžarska zunanja trgovina v prošlem letu.

Madžarski statistični urad objavlja pravkar bilanco zunanje trgovine Ogrske za l. 1924. V le-tej se že kaže ugodni vpliv sanacijske akcije, ki jo je bilo podvzelo Društvo narodov. Objavljene številke kažejo močno okrepitev madžarskega gospodarstva. Domača produkcija je porasla in izvoz se je napram uvozu izredno

pojačil. V indeksnih številkah znaša prirastek izvoza 350, uvoza pa le 168. Procentualno razmerje izvoza, ki ga ne krije nikakoršen izvoz, se znižuje od leta do leta. Nekriti del uvoza je znašal leta 1920: 60,6, 1921: 51,2, 1922: 38,8, 1923: 20,1 in 1924: 18,2 odstotka.

Vrednost na današnji madžarski teritorij odpadajoče produkcije sedmih glavnih predmetov, ki je znašala, računana v zlatih kronah, leta 1913: 1162 milijonov, je znašala leta 1924, enako računana, 1293 milijonov, torej 131 milijonov zlatih kron več.

Glavno uvozno blago je predstavljalo les in premog, les nad 24, premog nad 11 milijonov dvojnih stotov v vrednosti 71 odn. 49 milijonov zlatih kron.

Po vrednosti stoji pri uvozu na I. mestu bombažna tkanina s 119.000 dv. stoti in 99 milijoni zlat. kronami, nato sledi volneno blago s 43 dv. stoti in vrednostjo 62,6 milj. zl. kron. V izvozu dominira moka s skoro 2½ milijoni dv. stotov in vrednostjo 101 milj. zl. kron. Posebno je porasel izvoz perutnine, ki je šel v glavnem v Avstrijo, Nemčijo in Angleško, pa tudi v prekomorske kraje. Uvoz surovin je znašal 196, polsurovin 157 in finalnih produktov 349 milijonov zl. kron, izvoz enakih vrst blaga pa 304,26 in 243 milijonov zlatih kron.

Na uvozu je bila na prvem mestu udeležena Avstrija, na drugem Češkoslovaška in na tretjem Nemčija. Izvezilo pa se je največ v Avstrijo (209), potem v Češkoslovaško (24) in v Nemčijo (7,9 milj. zl. kron).

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

VI. Odločba Dr. Sv. št. 35.647 z dne 14. nov. 1924.

Med drugim blagom sem za M. L. v M. dne 12. jul. 1922 pri carinarnici v Mariboru prijavil za uvozno ocarinjenje tudi 10 zabojev klosetov iz kamene mase kot: izdelki iz kamene mase v zvezi s prostim materijalom, t. p. 506, t. 1. Pri uradnem pregledu je carinarnica dne 13. jul. 1922 ugotovila: 10 zabojev, netto 635,5 kg, izdelkov iz kamene mase v zvezi s finim materijalom, t. p. 506, t. 2. Zaradi tega me je dne 14. junija 1922 kaznila z globo 13.345,50 Din, carino in obsojno takso. Ponoči od 14. na 15. jul. 1922 je k carinarnici dospela brzojavka Generalne direktije carin, po kateri brzojavki se je povišal nadavek (ažija) na 600% ter je carinarnica — potem, ko je bilo njeno rešenje izrečeno že 14. jul. 1922 in sem ga jaz vzel na znanje, — samolastno svoje prvo rešenje uničila, a izdala novo razsodbo na temelju 600% ažije. S tem novim rešenjem se je kazni zvišala za 2916,40 Din.

Proti takemu postopanju sem vložil na ministra financ pritožbo, v kateri sem obravnaval sledeče stališče: kesenje carinarnice je napačno in

brez vsake pravne podlage iz nastopnih razlogov:

a) Carinjenju so predležali kloseti iz kamene mase, kajti vsak posamezen je tehtal 40—43 kg; pod klosetom se je nahajal železno-porcelanasti podstavek in na klosetu samem je bil pritrjen medeni odpiralnik in zapiralnik za vodo. Očitno je, da gre v tem primeru brezdvomno za izdelek od kamene mase v zvezi s prostim materijalom, t. p. 506, t. 1, a 30 Din za 100 kg. Med medenim odpiralnikom in zapiralnikom ter porcelanastim klosetom sta pa bila klosetu pridana ena cevčica v dolgoti kakih 6 cm in neznaten učvrščevalac (Dichtung) iz kavčuka, katera sta bila železu podobne barve, tako, da sta se lahko zapazila samo tedaj, ako si je kdo predmet pozornejše ogledal; poleg tega sta pa ta dva neznatna dodatka bila podrejena važnosti, tako za vporabo istega kloseta, kakor tudi v pogledu vrednosti kloseta. Tudi nista bila v nikakem tehtnem razmerju s skupno težino kloseta (40—43 kg), ker sta, cevka in učvrščevalnik, tehtala skupno okoli 0,10 kg; sta se dalje lahko ločila in nadomestila s cevko in učvrščevalnikom iz prostega materiala. Očividno gre tu za posrski, manj važen sestavni del kloseta, kateri del služi za spajanje in utrjevanje posameznih delov, kateri se pri ocarinjenju ne jemljejo v poštev v smislu pogodbenih odredbe k točki 3 splošnih pripomb k car. tarifi.

Po tej odredbi je namreč do danes postopala ter je že večkrat za isto stranko povsem enake klosete napačno ali pravilno ocarinjevala tudi carinarnica v Mariboru. Pač nedosledno in samolastno je, ako je ista carinarnica dne 13. t. m. nenadoma premenila svoje prejšnje naziranje ter me brezobzirno kaznovala za dejanje, ki ga je dotedaj carinarnica sama smatrala za pravilno. Opozarjam pri tem tudi na dejstvo, da so se glasom § 5. Uredbe Cbr. 44.008 od 30. VI. 1921 pač izpremenili minimalni in maksimalni postavki (stavovi) carinske tarife, a da s tem ni nikakor še izrečno razveljavljena odločba k točki 3 splošnih pripomb k tarifi, katera odločba še zmirom velja za robo iz pogodbenih držav ter jo je carinarnica doslej tudi vpoštevala. Predmetno blago pa izvira iz pogodbenih držav ter jo je carinarnica doslej tudi vpoštevala. Predmetno blago pa izvira iz pogodbenih Nemške Avstrije!

b) Pritožujem se tudi zoper neosnovan in protipredpisen način, po katerem je carinarnica kratkoma uničila svoje rešenje, izdano 14. jul. 1922, kadar je bila še v veljavi 500% ažija, ter isto rešenje naslednji dan samolastno izpremenila v mojo škodo, češ, da je 15. julija bila uveljavljena 600% ažija. Prosim, da se mi povzročena škoda takoj povrne po št. 56 c. z.

c) Akotudi sem v zapisniku z dne 14. t. m. izrečno za to prosil, ni carinarnica vpoštevala moje prošnje za postopanje v smislu št. 50 in 54 car. zakona ter ni pred izdanim rešenjem ustanovila pravo stanje, prijavljene robe in pravilne vporabe carinske po-

stavke, marveč mi na temelju dvomljive in sporne tarificije narekovala tako gorostasno kazni.

d) Poudarjam, da je bila daleč proč od mene namera, kakorsibodi oškodovati državo, ker sem bil trdnega prepričanja, da po sedaj veljavnih zakonih in predpisih blago spada v t. p. 506, t. 1, in me je v mojem prepričanju utrdila še carinarnica sama, katera je dosedaj tako blago carinila po poslednji car. postavki.

e) Da se ustanovi pravilno tarificiranje, prepustim proti povračilu obelžen vzorec. — Tudi v tem primeru je Generalna direktija carin z rešenjem Cbr. 51.667 od 7. IX. 1922 posmatrala gornje razloge kot neumestne ter pritrdilsi carinarnici mojo pritožbo odklonila.

(Dalje sledi.)

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

65. Naši zlati in srebrni izdelki.

Zlati in srebrni izdelki se proizvajajo v naši državi obrtoma ali na industrijski način.

Na industrijski način se izdelujejo samo v Zagrebu, Celju in v Sarajevu, na obrtniški način pa po celi državi, a največ v Južni Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori in Dalmaciji.

V Zagrebu obstoji »Zlatarka«, združene jugoslovanske tovarne zlatnine in srebrnine in zavod za razkrajanje d. d. »Zlatarka ima dvoje tovarn: v Zagrebu in v Celju.

V Zagrebu ima tovarno, ki se bavi: 1. z razkrajanjem dragih kovin, kakor platine, zlata in srebra iz starin, dragih kovin, nakita itd.; 2. z izdelovanjem zlitin za zlatarje in zobne tehnike; 3. z izdelovanjem razne žice in pločevine iz naročene zlitine za zlatarje. Sirovine nabavlja v državi.

V Celju se nahaja tovarna za zlate in srebrne izdelke. Izdeluje: 1. zlate, srebrne, tula in duble verižice v vsakovrstnih oblikah; 2. zlate in draguljarske predmete; 3. zlate, srebrne in tula tobačnice. Delavcev zaposluje 90, od teh jih je 20 učencev. Izdelke prodaja v državi, ker izvoz ni dovoljen, dasi je v Italiji, Grški in Rumuniji veliko povpraševanje po tem blagu. Pred vojno je tovarna v Celju preko grosistov na Češkoslovaškem, v Avstriji, Rumuniji in Ogrski razprodajala svoje izdelke na vzhod, kjer so bili jako priljubljeni.

V Celju obstoji še: Gatej in drug, družba z omejenim poročtvom, ki ima tovarno zlagujev in srebrnih predmetov ter draguljev. Ta tovarna predela na leto okoli 25 kg zlata in 50 kg srebra. Z juvelirji v državi izmenjuje staro zlato in srebro za izdelke in s tem pospešuje, da se zlato in srebro ne izvažajo iz države. Ima strojni obrat z električnim pogonom in izdeluje vse vrste dragocenosti.

V Sarajevu imajo delavnico zlatih in srebrnih predmetov bratje Zlotar. Izdelujejo razne zlate, srebrne in kovinske predmete najmodernejših sistemov, oblik, fason in veličine. De-

lavcev zaposlujejo 39. V obratu imajo: 1. valjarnico za izdelovanje pločevine, s katero stanjšajo pločevino 8 cm debeline do 10, istotako tanjšajo žico od 1 cm na 1 mm; stiskalnico za izdelovanje prstanov, kokard, medaljonov, zvezdic, epoletov, redov, gumbov, okraskov za sablje itd. ter vse znake odlikovanja v raznih kovinah; 3. peč za emajliranje, kjer se izdelujejo znaki v raznih barvah na tobačnicah, društveni znaki, redi itd.; 4. stroje za poliranje. — Legalno se je uvozilo 1. 1920: 1. zlatih predmetov z dragimi kamni in pravimi biseri 0,340 kg; 2. zlatih predmetov s poludragimi kamni in njihovimi imitacijami s pravimi ali ponarejenimi biseri 8586 kg; 3. srebrnega nakita 6427 kg in ostalih srebrnih izdelkov 60.732 kg. Povdarili smo legalni uvoz, ker je nelegalni uvoz bil najmanj stokrat večji.

Trgovina.

Kongres mednarodne trgovske zbornice. V Bruslju se vrši od 21. do 28. junija t. l. V. kongres mednarodne trgovske zbornice, pri kateri so včlanjene skoro vse zbornice 36 raznih držav.

Angleška zunanja trgovina. Lansko leto se je angleški uvoz povečal za 162 milijonov funtov šterlingov, a izvoz za 28,11 milijonov funtov šterlingov, tako, da znaša primanjkljaj 334,30 milijonov funtov šterlingov (okrog 100 milijard Din). Leta 1923 je znašal primanjkljaj samo 210,43 milijonov funtov šterlingov (62 milijard Din) in leta 1922 129,90 milijonov funtov šterlingov (53 milijard Din).

Tvrdke, ki izvažajo govedino in meso na Dunaj in ki bi se zanimale za zastopstvo svoje tvrdke na Dunaju, naj blagovnelijo naznaniti njih natančen naslov Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani najkasneje do dne 25. t. m.

Ukinitev davčine za izvoz lesa na Sušaku. Sušaško mestno zastopstvo je na svoji zadnji seji udovolilo prošnji Zveze trgovcev na Sušaku, da se ukinejo vse mestne davčine na les, ki se izvažajo preko sušaške luke, dočim se za les, ki gre preko Sušaka, a ne preko sušaške luke, morajo tudi še nadalje plačevati vse dajatve.

Pospeševanje izvoza sena. Prometno ministristvo je dovolilo 25% tarifni popust na vseh naših železnicah za prevoz sena, ki se izvažajo.

Industrija.

Prehod čistilnice riža na Reki v italijanske roke. Čistilnica riža na Reki, nekoč cvetoče industrijsko podjetje, je več let počivalo. Koncem leta 1924 se je osnovala delniška družba pod imenom: »Prima Pilatura Fiumana e Fabbrica di Amido s. s.« z glavnico 12 milijonov lir, katera je prevzela čistilnico. Večina delnic nove družbe se nahaja v italijanskih rokah.

Inozemski stroji v Češkoslovaški. Češkoslovaška vlada je predložila parlamentu zakonski načrt, kateri pooblašča ministra financ, da sme znižati v sporazumu s prizadetimi ministri uvozno carino na stroje in strojne del iz inozemstva. Razume se, da bodo uživali to lahkoto samo oni stroji, katerih uvoz je neobhodno potreben za uspešen razvoj in-

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Osmi tip:

VAŠ DENAR NAJ KROŽI!

(Nadaljevanje.)

Najbolj uspešen kapitalist sveta je novinarski deček. Dnevno zasluži dvesto odstotkov.

Kako to? S tem, da njegov denar in njegovo blago neprestano krožita.

Zjutraj prične s šilingom. Z njim kupi dvajset časopisov in jih proda za en šiling in osem penijev. To stori trikrat na dan.

Rezultat: Koncem dneva ima tri šilinge. Šestdeset časopisov je prodal, en šiling kapitala je naložil in z njim zasluži dva šilinga.

Je kapitalist v pravem smislu besede. Dela z denarjem. Je pa tudi delavec, kajti ne zaposluje nobenega delavca, temveč dela vse sam.

Sam sebe financira in se plača z donosom svojega dela.

Ni noben finančnik, ker uporablja kapital in delo. To ni noben spekulant, ker nima rizike. Denar za neprodane iztise dobi nazaj.

In vendar je izvrsten primer, kako važno je spraviti denar in blago v gibanje.

Ker to dela, zasluži z naloženim kapitalom enega šilinga trideset funtov šterlingov letno. Naravno, da je treba za to tudi mnogo trdega dela.

Pet funtov šterlingov zasluži več ko v stalni službi in pri tem dela dnevno samo tri do štiri ure.

Nasprotno pa poglejte juvelirja, ki ima za 5000 funtov šterlingov blaga v zalogi in ki proda tekom leta za 5000 funtov šterlingov.

Novinarski deček razpeča svoj denar v enem letu šestokrat, juvelir pa samo enkrat.

Zato je v zlatarski trgovini tako neprimerno več sijaja ko pa dobička.

Tako nas seznanja ta tip z enim največjih finančnih zakonov: Ne gre

toliko za višino kapitala, kakor pa za njegovo živo udejstvovanje.

Za to gre, če razpečate svoj kapital po enkrat letno, četrtletno, mesečno ali tedensko.

Poznam dve sosedni tvrdki v Angliji. Prva ima 8.000.000 funtov šterlingov kapitala in 18.000 uslužbencev, druga pa 800.000 funtov šterlingov kapitala in 800 uslužbencev.

V gotovem letu sta dosegli obe tvrdki enak zaslužek. Vzrok ni bil samo v tem, da je bilo manjše podjetje boljše vodeno, temveč bilo je v bistvu podjetja, da je moglo 28krat razpečati svoj denar.

Pek more z desetino kapitala, ki ga rabi juvelir, delati dobre kupčije. More to storiti, ker tako hitro spreminja moko v kruh in kruh v denar. Dnevno proda skoraj vso svojo zalogo.

Eden glavnih vzrokov, da doseže toliko trgovin tako nizek dobiček, je: preveč denarja so vezali v trgovino. Preveč blaga na policah.

Preveč strojev, ki ne delajo.

Preveč surovin.

Preveč prostorov.

Vse to je počivajoč, ne pa delujoč kapital.

Svoje vrste paraliza je to.

Dostikrat počivata dve tretjini kapitala podjetja in tretja tretjina mora nositi vso pezo.

Iz posesti blaga ne more nastati dobiček, kvečjem, da naraste cena blagu in da se potem proda vse blago.

Vrednost stroja ali poslopja ne odvisi od tega, koliko sta veljala, temveč od intenzivnosti uporabe.

Trgovski svet je poln »belih slo- nov«, dragocenih stvari, ki ne dajo nobenega dobička.

Bolje je imeti stroj, ki ima silo mačke, pa teče, ko pa stroj-velikan, ki ne dela.

Bolje je naložiti 200 funtov šterlingov in skrbeti, da vedno krožijo, ko kor pa vezati 2000 funtov šterlingov v mrtvo zalogo blaga.

(Dalje sledi.)

dustrije in poljedelstva na Češkoslovaškem. Nove carinske postavke bodo imele koeficient 4, medtem, ko so imele do sedaj 16 in 25. Češkoslovaški trgovci in industrija so to spremembo zahtevali že iz leta 1922. Projekt bo proučila posebna komisija.

Nazadovanje ogrske lesne industrije. Začetkom leta 1924 je ogrska lesna industrija zaposlovala 2020 delavcev. Tekom leta je njihovo število padlo za 500, ker je 25 podjetij ustavilo obratovanje. Ostala podjetja so obrate izdatno skrčila.

Rumunska pogajanja s škodovimi tvornicami. »Prager Tagblatt« piše, da se rumunska vlada zopet pogaja s škodovimi tvornicami v svrhu zgraditve tovarne za izdelovanje orožja v Rumuniji.

Iznajdba za izdelavo vedno svežega kruha. V Pulju, kanton Vand, v Švici je pekovski pomočnik Matti izumil nov način za izdelovanje trajno svežega kruha. Kontrolni laboratorij v Lausanne je na ta način izdelani kruh preizkusil in analiziral. Analiza je izpadla jako ugodno. Po Mattijevem načinu izdelani kruh ostane deset mesecev popolnoma svež, ima pa vse znake svežosti tudi po preteku dveh let. Izum je velike važnosti za vojaštvo, pomorsko plovbo in prekomorske kolonije. Izumitelj je svoj izum nazval »Mattipane« in ponudil svoj patent v nakup švicarski vladi.

Promet.

Promet v lukah Gruž in Dubrovnik. V letu 1924 je bilo v luki Gruž registriranih 1807 parnikov, vsebujočih 809.629 ton in 524 jadernic z 49.066 ton. V luki Dubrovnik je bilo registriranih tekom leta 1924 celokupno 82 jadernic z 2523 tonami in 816 parnikov s 55.981 tonami.

Uspehi železniške konference v Krakovu. Na podlagi sklepov železniške konference v Krakovu bo od 1. marca t. l. dalje mogoče v prometu s Poljsko, Avstrijo, Jugoslavijo, Švico in Italijo tudi pri tranzitu oddajati blago z direktnimi mednarodnimi tovarnimi listi, ne da bi bilo potrebno pri oddaji plačevati na račun voznice kakor prej. S tem bo omogočeno preodkazovanje prevoznine v celoti na mozemskega odjemalca.

Izvoz in uvoz.

Za izvoznike v Južno Italijo in Sicilijo. V Južni Italiji je splošna navada, da plača naročnik pri naročilu blaga aro (capare), ki znaša najmanj eno tretjino, včasih pa tudi polovico kupne cene; druga tretjina se plača ob prejemu blaga, ostane pa po roku 1 do 3 mesecev. Navada, da jati aro je tako ukoreninjena, da se smatra naročilo le takrat za veljavno, ako se ara plača. Naročniki, ki se ne držijo te navade, se ne smatrajo za solidne in solventne trgovce. Marsikateri izvoznik v Italijo bi se mogel obvarovati občutne škode, ako bi se ravnal po južno-italijanskih trgovskih običajih, kadar sklepa kupčije s tamošnjimi trgovci.

Glavna zaloga

VAN KASTER
CACAO

F ŠIBENIK LJUBLJANA

Davki

Koliko neposrednih davkov se je plačalo do leta 1924. Ravnateljstvo neposrednih davkov je zbralo podatke, koliko davka, se je vplačalo v lanskem letu. Iz teh podatkov je razvidno, da je na Hrvaškem bilo vplačanih 298.910.802 dinarjev 58 par, v Bosni in Hercegovini 220.727.275 Din, v Vojvodini 262.178.027 dinarjev 96 p, v Sloveniji je bilo vplačanih 185.938.719 Din 39 p, v Dalmaciji 39.370.961 Din 12 p ter v Srbiji in Črni gori 309.380.551 Din 83 p. Celotno je torej bilo vplačano neposrednega davka 1.408.506.937 Din 80 p.

Den

Izkaz o stanju hranilnih vlog konec leta 1924. Finančna delegacija objavlja v »Uradnem listu« izkaz hranilnih vlog po hranilnih knjižnicah in v tekočih računih pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji v IV. četrtletju 1924. Hranilne vloge so znašale začetkom četrtletja 281 milijonov dinarjev, do konca leta pa so se dvignile na 301 milijonov dinarjev. Tekom zadnjega četrtletja so se porastle za 20

milijonov. Največji porast vlog izkaz jejo mestne hranilnice: v Ljubljani (za 8 milijonov dinarjev) v Kranju (za 1 milj. dinarjev), v Radovljici (za 1 milj.), v Novem mestu (za 1 milj.), v Mariboru (za 3 in pol milj.), v Celju (za 3 milj.). Porast hranilnih vlog ne pomeni hkratu zvišanja narodnega gospodarstva v Sloveniji, ampak dokazuje, kakor je to svoječasno jako lepo pojasnil zbornični tajnik g. dr. Windischer, da se deloma nalaga denar, ki se je za trenutne potrebe in nabave za primer nadaljnje devalvacije valute shranjeval doma nenaložen, deloma pa denar, ki je spriču vedno občutnejše stagnacije gospodarstva postal odvišen kot obratni kapital trgovine in industrije. Porast hranilnih vlog je v tesni zvezi z vedno čvrstejšo stabilizacijo dinarja na denarnem trgu. Isti pojav se

je opazoval tudi na Poljskem ob stabilizaciji denarja, odnosno ob uvedbi zlate valute, ko so hranilne vloge porastle za več milijonov zlotov.

K preuredbi valute v Avstriji. S 1. marcem t. l. prično v Avstriji poslovati v šilingih (= 10.000 avstr. kron) poštna, železniška in monopolska uprava. Tudi tržna poročila se bodo od tega dne dalje izdajala v šilingovi valuti. Uračno je kratica za šiling določena s »S«, za groš pa z »g«. Šiling ima 100 grošev (a 100 avstr. kron). Knjige in računi se smejo do preklica še nadalje voditi, oziroma izdajati v kronski veljavi, voditi ali izdajati pa se smejo po izbiri tudi v šilingovi veljavi. Dosedanji novi po 1000 kron, 200 K in 100 n so še veljavni in se morajo do nadaljnjega sprejemati po 10, 2 in 1 groš.

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

Razno.

† Anton Potočnik. Umrl je dne 18. t. m. v Leonišču po dolgi mučni bolezni g. Anton Potočnik, bivši dolgoletni poslovodja tvrdke A. Šarabon v Ljubljani. Ohranimo mu časten spomin!

Gospodarska konferenca v Sarajevu. — Dne 20. marca t. l. se vrši v Sarajevu na inicijativno tamošnje zbornice gospodarske konference, na kateri se bodo razpravljala najvažnejša gospodarska vprašanja in sicer o gospodarskem svetu, o prisilni poravnavi, o izenačenju davčnih bremen in obrtnem redu, to je večinoma o predmetih, ki se bodo razpravljali tudi na gospodarskem kongresu, ki se vrši meseca maja t. l. istotako v Sarajevu.

Razstava mlekarških proizvodov. Mini trstivo trgovine in industrije je naznanilo Trgovski in obrtniški zbornici, da bo po poročilu našega konzulata v Milanu na letošnjem velesejmu v Milanu, ki se vrši od 12. do 27. aprila t. l., poseben oddelek za razstavo mlekarških proizvodov. Po poročilu konzulata so bile na lanskeletni razstavi, ki je dosegla velike uspehe, zastopane skoro vse evropske in južno-ameriške države. Naša država ni na lanski razstavi sodelovala, zato bi se je morala letos udeležiti.

Ljudsko gibanje v Mariboru. Zanimivo je vedeti, da je bilo v Mariboru pred vojno in sicer po ljudskem štetju leta 1910 26.101 prebivalcev in 1893 vojakov, po prevratu, t. j. leta 1921 pa 28.202 prebivalca in 2537 vojakov; pri zadnjem ljudskem štetju, t. j. 4. decembra 1924. leta pa je bilo 28.379 prebivalcev, in sicer 2111 žensk več kot moških in okoli 2000 vojakov. — Hiš ima sedaj Maribor brez predmestij 1450 — Te številke nam točno kažejo, da se v Mariboru prebivalstvo ne množi, pa tudi hiše se ne zidajo, kakor bi bilo pričakovati. Stanovanjska beda se bo prej povečala nego ublažila.

Finančni komite Zveze narodov za zlato valuto. — Na konferenci finančnega komiteja Zveze narodov se je te dni razrazilo zadovoljstvo nad izjavo češkoslovaškega člana Pospišila, ki je izjavil, da namerava češkoslovaška vlada ustanoviti neodvisno emisijsko banko, preiti kasneje na čistozlato valuto ter stvoriti valutno edinico, ki bo bazirala na zlategem tetaju. Pri splošni debati je izrazil finančni komite svoje soglasno prepričanje, da je povratek k zlati valuti najboljše sredstvo za gospodarsko obnovo sveta.

Trajna pogodba med Rusijo-Japonsko in Kitajsko. — »Lokal-Anzeiger« objavlja vsebino rusko-japonske defenzivne in

ofenzivne pogodbe, ki bo baje podpisana v Pekingju in h kateri bo pristopila tudi Kitajsko. Po tej pogodbi se je Rusija obvezala, da bo v slučaju ameriškega, angleškega ali francoskega napada na Kitajsko priskočila Kitajski z 200.000 vojakov na pomoč ter odstopila po petih letih Japonski proti dobavi vojnih ladij otok Sahalin. Izvežbanje kitajske armade prevzamejo enakomerno Rusi in Japonci. Mirovno stanje kitajske armade se poviša na 800.000 mož in Kitajsko postavi poseben indijski in tibetanski armadni zbor. Kitajsko bo nabavljala vojni material le od Rusije in Japonske, in sicer od prve eno, od zadnje pa tri četrtine. Pogodba je sklenjena za 30 let in predstavlja vzhodnoazijski blok, ki je naperjen proti Ameriki, Angliji in Franciji, katere se namerava popolnoma izrinuti iz Azije.

Trgovska pogodba med Češkoslovaško in Poljsko. — »Narodny Politika« pravi, da se razvijajo v Varšavi pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe jako uspešno. Politični krogi zatrjujejo, da bo pogodba podpisana najkasneje tekom meseca aprila. Politične odnose bo določila posebna pogodbeni klavzula, ki bo predvidevala popolno nevtralnost za slučaj rusko-poljskih sporov.

Vzorčni sejem v Poznaniu. — V Poznaniu se bo vršil mednarodni vzorčni sejem od 3. do 10. maja t. l. Informacije daje: Miejski Urząd Targu Poznańskiego v Poznaniu, ul. Głogowska 36-37.

Naraščanje prebivalstva v Leningradu. Pred kratkim so v Rusiji obhajali obletnico, odkar je bil prekrščen Petrograd v Leningrad. Na dan te obletnice se je vršilo ljudsko štetje, ki je ugotovilo, da je število prebivalstva naraslo v zadnjem času za 139.000 ljudi. Sedaj ima Leningrad 1.276.000 duš.

50% popust na žel. železnicah za posetnike velesejma v Pragi. Uprava Praških mednarodnih sejmov v Pragi naznaja vsem interesentom, da ob priliki prihodnjega spomladanskega velesejma v Pragi (od 22. do 29. marca t. l.) velja za vse posetnike velesejma iz kraljevine SHS za potovanje v Prago in nazaj 50% popusta na vseh žel. železnicah (namesto dosedanjih 33%). Navedeni popust velja izključno za posetnike iz kraljevine SHS in je upati, da bodo tukajšnji trgovski, industrijski, obrtniški in ostali krogi izkoristili to izjemno priliko in obiskali v velikem številu Prago in njen svetovnoznani velesejem.

Normalizacija Nemčije. Centrala za zunanjo trgovino z oljem, mastjo, cigaretami, mineralnim oljem ter lesom in lesnimi izdelki je pred kratkim prenehala poslovati.

Nemška trgovinska bilanca v l. 1924. Nemška trgovinska bilanca v letu 1924 prikazuje primanjkljaj 2.7 milijard državnih mark.

Draginjsko vprašanje na Češkoslovaškem. Češkoslovaška zbornica razpravlja te dni o vprašanju naraščajoče draginje. Vlada smatra draginjo za svetoven pojav. V svrhu pobijanja draginje je nabavila veliko količino moke, ki se bo uporabljala za ureditev krušnih cen. Ravnotako se je vlada obvezala, da bo najstrožje kaznovala navijalce cen in razširjevalce lažljivih vesti, ki bi služile žitnim spekulantom.

Brezposelnost v Nemčiji. Število brezposelnih oseb, ki dobivajo državno podporo, se je tekom meseca januarja t. l. zvišalo od 536.000 na 583.000, to je za 9 odstotkov.

Podražitev na Ogrskem. Indeksna številka za preživljanje na Ogrskem se je v drugi polovici meseca januarja t. l. zvišala od 20.428 na 20.503 točke.

Amerikanski indeks izkazuje po stanju dne 2. februarja t. l. 164.4 točk napram 162.1 točkam po stanju dne 26. januarja 1925.

Znižanje davčnega minima na Poljskem. Davka prosti dohodek se je na Poljskem znižal od 3000 na 2500 zlatov. Ker znaša ta dohodek pri nas le 5000 pap. dinarjev, to je približno 420 zlatih kron, so davkoplačevalci na Poljskem kljub znižanju davčnega minima še izdatno na boljšem nego pri nas.

Šivalni stroji na Praškem velesejmu. Razven češkoslovaških industrijskih podjetij te vrste bodo zastopane na velesejmu tudi nemške, francoske in angleške tovarne, katere bodo razstavile vse specialne, v omenjeno panogo spadajoče stroje. Dosedaj je prijavilo svojo udeležbo 15 tovarn.

Avstrijska trgovska pogodba s Španijo. Avstrija je dne 5. t. m. podpisala trgovsko pogodbo s Španijo, ki stopi dne 16. t. m. v veljavo. Španija na podlagi te pogodbe ukinje pobiranje surtakse za avstrijske izdelke in prizna carinske olajšave in najvišje ugodnosti za celo vrsto avstrijskih izdelkov. Avstrija pa prizna španskim produktom na eni strani najvišje ugodnosti, na drugi strani pa deloma specielno za te produkte ugodnostne carine.

Državna borza dela v Mariboru. Od 8. do 14. t. m. je bilo pri tej borzi dela prijavljeno 104 prostih mest, 243 oseb pa je iskalo službe, v 70 slučajih se je posredovalo uspešno, in sedem oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 14. februarja pa je bilo 766 prostih mest prijavljenih, 1504 oseb je iskalo službe v 406 slučajih je borza posredovala uspešno in 43 oseb je odpotovalo.

Iz naših organizacij.

Občni zbor Gremija trgovcev v Celju. (Konec.) Lokalne zadeve: Gremij se je interesiral za tlakovanje ceste od carinarnice do Kapucinskega mosta, kar je bilo zbog živahnega prometa neobhodno potrebno. Rešitev te zadeve je pričakovati v kratkem. Glede stanovanjskega zakona je imel gremij dne 22. marca m. l. važen sestanek, na katerem se je sklenila resolucija, da se ta zakon s koncem 1924. leta ukine. Faktično je ta zakon ukinjen, toda obstoječe okoliščnosti so dale merodajnim faktorjem povod, da se je pravomočnost tega zakona podaljšala do polovice leta 1925. Tudi glede omejitve razpečavanja den. špiritusa in kisove kisline je ukrenil gremij potrebne mere, da se v teh vprašanjih doseže potrebna remediura. Toda posrečilo se je sicer samo umetno odložiti pravomočnosti tega zakona in je samo od bodoče skupščine odvisno, da se sprejeti zakon o taksah prilagodi našim gospodarskim razmeram. Glede akcij proti krošnjarjem je dosegel gremij zadovoljive uspehe. Krošnjarstvo se je v področju mestne občine odpravilo in ima sedaj tukajšno trgovstvo za enkrat mir pred to nadlogo. — Tajniško poročilo omenja tudi važnost ljubljanske efektne

in blagovne borze in kakšen interes imajo naši člani do te velevalne institucije, o trgovinskih ugovorih z Italijo in nem. Avstrijo ter o avtonomni carinski tarifi nima gremij posebno važnih podatkov, ker člani niso v tem vprašanju pokazali potrebnega zanimanja ter niso s potrebno vneto podprli gremij. Ob koncu je g. tajnik podal še kratko poročilo o delovanju poslovalnice Trgovskega bolniškega in podpornega društva, ki kaže, da so člani to institucijo prav izčrpno izkoriščali. Poročilo tajnika se je vzel po nekaterih pojasnilih na znanje. — **Blagajniško** poročilo izkazuje dohodkov 117 tisoč 799.90 Din, izdatkov 57.205.11 Din, torej prirastek od 57.205.11 Din. Stanje premoženja koncem leta 1923. je bilo 64.457.22 Din in s prirastkom v iznosu 57.205.11 Din ima danes gremij prav razveseljivo premoženje od 121.662.33 dinarjev. Po poročilu računskih preglednikov, se je načelstvu enoglasno podalo absolutorij. Predložen proračun izkazuje stroškov 80.000 Din. Doklade za kritje tega proračuna so se znatno znižale in izkazuje kljub temu pribitek od 10.815 dinarjev. Doklade znašajo za člana 150 (180) Din, za solastnike tvrdk 150 (180) Din, za ravnatelje, poslovodje itd. 150 (180) za trgov. nameščence 80 (105) Din, za učence 60 (80) Din. Vpisnine in oprostnine ostanejo neizpremenjene kot v minulem letu in sicer Din 100 in 150. Inkorporacije so se povišale in sicer za kramarije in sejarstva 1500 (1000) Din, trgovine, ki so navezane na dokaz usposobljenosti in trgovine z lesom 2000 dinarjev (1500), za trgovine z manufakturnim blagom, modnim in sploh trgovine z luksuznim predmeti morajo plačati 3000 (2000) Din. — Inozemci morajo določeni inkorporaciji doplačati 300 odstotkov od stroke. Proračun se je enoglasno sprejel. Pri spremembi pravil, se je sklenilo v § 10. pravil uvrstiti besedilo, da se pri sprejemanju vajencev mora zahtevati zadostna predizobrazba in sicer 2 razreda meščanske šole ali popolno 6 razredno osnovno šolo. Vajenci ne smejo biti ob prejemu mlajši od 14 let in ne starejši od 16 let. Sproge trgovcev, ki se hočejo učiti, so izzete teh predpisov. Isto tako se zahteva pri oprostitvi vajencev, da morajo poleg točne izpolnitve učnega roka, predložiti dokazilo o uspešni dovrstitvi trgovske nadaljevalne šole, v nasprotnem slučaju se sme učna doba podaljšati. Pri volitvah se je sklenilo voliti po vzkliku. Predložene so bile 3 kandidatne liste. Po kratki debati so bili izvoljeni sledeči gg.: Za predsednika g. R. Stermecki, za podpredsednika gg. Ivan Ravnar in Franjo Leskovšek, za odbornike gg. Franjo Strupi, Franjo Lukas, Filip Vrtovec, Karol Loibner, Ludovik Petek, Anton Fazarinec, za namestnike gg. Janko Božič, Anton Lečnik, Alojzij Mastnak, Miloš Pšeničnik.

Za pregled računov gg. Zdravko Kranjc in Vekoslav Finžgar. V razso-dišče gg. Peter Majdič, Robert Diehl, Goričar Karol, Cerlini Drago, Loibner Karol, Strupi Franc, za namestnike gg. Božič Janko, Kramar Josip in Jagodič Franjo. Za delegate za občni zbor Zveze trgovskih gremijev: gg. Kramar Josip, Jagodič Josip, Fazarinec Anton, Leskovšek Karol, Ravnar Ivan in Loibner Karol. Za namestnike: gg. Kopušar Franjo, Pšeničnik Miloš, Strupi Franjo, Lečnik Anton. Vsi izvoljeni so njim poverjene funkcije brez debate sprejeli. Med služajnostmi se je sklenilo, da ukrepe gremij potrebno akcijo glede pavšaliranja občinske naklade na spirituoze, nadalje akcijo glede omejitve izdaje osebnih pravic, ker se ta ugodnost po točilih piščal zlorablja; glede postavitev direktnega prometa med Rogoško Slatino in Celjem in glede uvedbe proste konkurence v razpečevanju električnih žarnic. — Sprejet je bil tudi predlog, da bo gremij vsako leto pred občnim zborom vsem članom razposlal računski zaključek in do bodo imeli člani 8 dni pred občnim zborom prost vpogled v knjige. Sklenilo se je tudi, da ima vsak član prost dostop k javnim odborovim sejam. Radi obiska trgovske nadaljevalne šole po vajenih zahtevalo se je, da se učni red spremeni in da se vajenci ob važnih sejanskih dnevih opuste obiska šole. Izvršitev posameznih sklepov se bo objavila. H koncu se sklene, da odpade z ozirom na znižane doklade, obvezna naročnina na »Trgovski list«. — Občni zbor se je zaključil ob 22. uri.

Gremij trgovcev v Ribnici vabi na sestanek lesne trgovce svojega okoliša, ki se vrši dne 21. februarja 1925. ob 10. uri dopoldne o gostilni pri Cenetu v Ribnici s sledečim dnevnim redom: 1. Protest zoper davčne oblasti o napovedi vira in nakupa lesa. 2. Raznote-rosti.

Ljubljanska borza.

18. februarja 1925.

Blago: Bouls hrastovi, 80, 90 mm, od 2.50 napr., fco nakl. post. den. 1180, bl. 1250; madrieri 75×225 mm, paral. na živ rob pričeljeni, fco Postojna den. 600; hrastovi frizi, od 4—9, od 25—60 cm, fco meja den. 1360, bl. 1380; kostanjev les, fco nakl. post. 3 vag., den. 27, bl. 28, zaklj. 27; bukova drva, 1 m dolž., napol-suha, fco nakl. post. den. 19, bl. 20; pšeni-ka domača, fco Ljubljana den. 460, bl. 490; otrobi pšenični, drobni, fco vagon slavonska postaja bl. 205; otrobi pšenični, arobni, jutasta vreča, b/n, fco vagon Ljubljana bl. 240; kuruza nova promptna, fco Klenak bl. 210; kuruza nova, februar, par. Ruma bl. 210; kuruza nova, promptna, fco Postojna trans. bl. 270;

koruza nova, dobavitev sukces. do medio marec, fco Postojna trans. bl. 280; detto, dob. april, bl. 290; detto, dob. maj, bl. 295; kuruza nova, def., umetno suš., loco Ljubljana bl. 240; oves srbski, par. Ljubljana bl. 335; oves bački, rešetan, fco Ljubljana bl. 360; laneno seme, fco Ljubljana den. 680; krompir rdečkasti, semenski, fco Stajerska postaja bl. 180; fižol koks, fco Postojna trans. bl. 510; fižol ribničan, čistčen, fco Postojna trans. den. 340; fižol madolon, čistčen, fco Postojna trans. bl. 465; slanina, slana, trodelna, fco vag. Vukovar, bl. 23; krompir beli, fco gor. postaja, bl. 155.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1924. bl. 66; lot. — v drž. renta za voj. škodo den. 139; Celjska pos. den. 209, bl. 211; Ljubljanska kred. banka den. 235; Merkantilna banka den. 100; Prva hr. št. den. 895, bl. 900; Slavenska banka bl. 78; Str. tov. in liv. den. 136, bl. 147; Trb. premog. dr. den. 415; Zdr. pap. Vevče den. 100, bl. 115; Stavbna družba den. 280, bl. 290.

Tržna poročila.

Cene na tržaškem trgu. Dne 16. t. m. Cene v lirah za 100 kg. Česen 800 do 1000, pomaranče 50 do 150, kisl. zelje 130 do 165, kartofol 60 do 130, kapus 120 do 130, verzote 50 do 100, čebula 110 do 180, fige (suhe) 220, solata 70 do 360, limone (100 kom.) 670 do 740, jabolka 100 do 300, krompir 60 do 80, hruške 80 do 400, paradižniki 200, radič 160 do 420, radič (rdeč) 200, špinača 200 do 240, grah 450.

Dunajska boza za kmetijske produk-te (16. t. m.) Čvrstejše ameriške terminske notice so tu povzročile prijaznejše razpoloženje, vendar traja negotov tržni položaj dalje, tako da je bilo le malo zaključkov. Cene ne kažejo bistvenih sprememb. Notirajo vključno blagovno-prometni davek brez carine v šilingih za 100 kg: pšenica, domača 55 do 56, madžarska s Potisja 62 do 63, jugoslovenska 60 do 61, Rosafe 61 do 61.50; rž: domača 50.50 do 52.50; ječmen: domači 54 do 58; turščica: 31 do 32; oves: 39.50 do 40.50; stisnjeno seno: domače, polsladko 13 do 13.50, sladko 14 do 15 šilingov.

Zvišanje cen ameriški umetni svili. Kakor se poroča iz New Yorka, so se zvišale na tamošnjem trgu cene ameriški umetni svili razne vrste od 5 do 10 in od 10 do 11 odstotkov pri funtu.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega lesa ter glede dobave strešne lepenke; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave

silicijeve brončne žice; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave blazin za štampljke, smirkovega platna, čistila za kovine in grafita, glede dobave delov svetilk (stenj, cilindri itd.) ter glede dobave špaga in bombažnih odpadkov za čiščenje. — Dne 9. marca pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave ročnih karbidnih svetilk; pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave olja za kurjavo; pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 280.000 kg krušne moke; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave spiralnih vzmeti itd.; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave kartonaž; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 1.000.000 novih vreč iz jute. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih rudnikov v Brezi sprejema do 10. marca ponudbe glede dobave električnega stroja za vrtanje, 2 jermenice in 8 Clyburn-ključev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv in potrebščin za barvanje. — Dne 10. marca t. l. pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave 4.000 ton angleškega preinoga; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave specialnih nožev; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa ter glede dobave jekla za peresa. Dne 11. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave Griffin-koles; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kvadratnega železa; pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave 50 tisoč porcij mesnih konzerv (gulaš).

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Ljubliji sprejema do 22. februarja t. l. ponudbe glede dobave gonilnega jermena; direkcija državnega rudnika v Brezi pa do 10. marca t. l. glede dobave lopat. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. marca t. l. pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave zimskih plaščev. — Dne 10. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 3037 ton premoga. — Dne 12. marca t. l. pri avtokomandi II. armijske oblasti v Sarajevu glede dobave gumijev za avtomobile; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave okroglega železa. — Dne 13. marca t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, suknice, toaletno blago.
Telefon 915

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3
Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodo-vodov

Naprava strelovodov. - Kopališke in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka
Gritzner in Adler

za rodbno, obrt in industrijo

Ljubljana
Pouk v vezanju brezplačen. Večletna garancija.

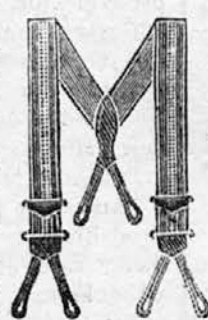
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 915 Na malo

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Brez konkurence NARAMNICE

lasnega proizvoda od najcenejše do najfinejše
vrste nudi

IVAN SAVNIK, Kranj
Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

Iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalni cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsa vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikele.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki

v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodojih vžigalic.

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

Naročajte

Trgovski list!